Topografia montserratina

Des de la petita esglesiola dedicada a Santa Maria cedida al monestir de Ripoll fins l'actual monestir i santuari la topografia montserratina ha sofert importants transformacions sempre condicionades a les limitacions topogràfiques. Els reformadors del monestir i santuari han estat conscients de que les peculiaritats del terreny determinaven extraordinàriament les actuacions urbanístiques en aquest entorn. El pare Ramon Colomé ho expressava clarament a l'inici del seu l'article *Topografia montserratense* (Revista montserratina, juliol 19111 p. 489-504) "*està visto que una de las dificultades con que siempre se ha debido luchar en Montserrat y que por cierto no podrà tampoco solucionarse, es la falta de terreno, para el engrandecimiento del santurario*".

L'urbanisme del monestir i santuari de Santa Maria de Montserrat ha estat una lluita constant per guanyar terreny en una orografia condicionada per uns torrents de força pendent i la irregularitat d'un terreny assentat sobre un dur conglomerat. El que avui veuen els ulls dels visitants montserratins és un petit miracle de l'enginy humà de construir uns edificis, alguns cops sense massa planificació urbanística, en un lloc on totes les condicions semblaven indicar que seria impossible de fer-ho. La mateixa singularitat topogràfic ha fet que tota obra en l'espai del monestir o del santuari fos sempre difícil i costosa. Les cròniques expliquen que l'actual església no s'hauria pogut edificat sinó fos per la generosa aportació econòmica, en el seu temps, dels reis Catòlics i recaptes per tot arreu, que permeté realitzar un gran moviment de terres per construir una gran plataforma, primer pensada com a base d'un nou monestir i després aprofitada, anys després, per alçar-hi la nova església. Per això, es pot considerar que l'evolució de l'urbanisme montserratí és una evidència de la tenacitat i aplicació de la comunitat benedictina a fi d'organitzar un espai amable per la convivència monàstica i la devoció popular.

Els inicis. Dues esglesioles al mig de la muntanya
Primeres construccions, segles X-XII
Ampliació de l'església primitiva i primeres edificacions, XIII-XIV
Priorat de Jaume Vivers. Expansió del monestir fins 1375